

Αιμίλιος Δαραβίγκας
(1932-2006)

Tρέχω στη Γραμματεία της Σχολής, όπου γενικός γραμματέας ήταν κάποιος Γερογιαννόπουλος, μάλλον μοραίτης. Του ζητώ να με βοηθήσει. Τίποτα αυτός, ανένδοτος. «Δεν είναι νόμιμοι» μου έλεγε. «Μα σας παρακαλώ!» «Όχι, αποκλείεται, δεν είναι νόμιμοι». Φεύγω απογοητευμένος κι όποιον βρω μπροστά μου, του λέω τον πόνο μου. Να και η παρέα του Αιμίλιου Δαραβίγκα, Χριστόφορος Μηλιώνης, Ηλίας Κωτόπουλος, Φώτης Κυρατζίδης και άλλοι. Αυτούς δεν του ήξερα καλά, αλλά είχαμε μια καλημέρα. Μου είχαν κάνει εντύπωση που μαζευόνταν συχνά κοντά σε κάποιο παράθυρο του διαδρόμου και τραγουδούσαν με χαμηλές φωνές παραδοσιακά τραγούδια απ' τις πατρίδες τους, Δυτική Μακεδονία και Ήπειρο... Τους λέγω αυτό κι αυτό έπαθα. Έσκασαν στα γέλια. «Α, α!» μου λέει ο Δαραβίγκας «έμπλεξες με τον κύριο Νόμιμο!». Του το είχαν βγάλει παρατσούκλι.

Κάπως έτσι κι εμείς γνωρίσαμε αυτή την ομάδα των δυτικομακεδόνων συμφοιτητών μας. Σ' αυτά τα ευεργετικά παράθυρα των διαδρόμων του παλιού κτιρίου της Φιλοσοφικής με τις μεγάλες κόγχες, όπου μαζευόμασταν τις χειμωνιάτικες μέρες και κουβεντιάζαμε ώρες αμέτρητες και ξεδιπλώναμε όνειρα και σχέδια. Είναι αλήθεια πως εμείς οι «αστοί» αυτά τα επαρχιωτόπουλα τα βλέπαμε με κάποια ελαφρά υπεροψία. Όσπου γίναμε φίλοι, κι από τότε πορευτήκαμε μαζί σε όλα ως τώρα. Κι αυτή η πορεία μας άνοιξε κόσμους που δεν γνωρίζαμε, εμείς οι «αστοί». Κόσμους γεμάτους γοητεία εκφρασμένους μέσα στα τραγούδια, στις πέτρινες και ξύλινες κατασκευές, στα παραμύθια τους και στα ρούχα (τις «ενδυμασίες» που λένε οι μορφωμένοι) και στα φαγητά.

Ο Αιμίλιος λοιπόν. Ο Μήλιος για μας.

Αλήθεια, τι κάνει έναν άνθρωπο να ξεχωρίζει; Να νιώθεις ευχάριστα, όταν μαθαίνεις ότι «θα είναι κι αυτός εκεί», Είναι η σφραγίδα της χάριτος. Κι αυτή τη σφραγίδα την είχε ο Μήλιος. Ήταν ένας άνθρωπος χαριτωμένος. Κατείχε το μαγικό τρόπο να ελαφραίνει τα βαριά, να γλυκαίνει τα δύ-

σκολα. Από όπου κι αν πέρασε, άφησε τα χνάρια του τα καλά, την «πατ'σιά» του που λένε στο χωριό του, το μοναδικό Ροδοχώρι Βοΐου, που το λάτρευε και δούλεψε κι αυτός μαζί με άλλους για να γίνει ένα πρότυπο χωριό.

Και δεν πέρασε από λίγα. Στην εκπαίδευση, στο συνδικαλισμό, στην μικρή κοινωνία του τόπου του και στη μεγαλύτερη της Θεσσαλονίκης, όλοι έχουν τον καλό το λόγο να πουν γι' αυτόν. Οι παλιοί του μαθητές, μεσήλικες τώρα, τον μνημονεύουν με νοσταλγία. Δε θυμούνται λεπτομέρειες ίσως, αλλά τους έμεινε το ευγενές ίζημα της παρουσίας του. Οι συνάδελφοί του τον εκτιμούσαν και τον αγαπούσαν.

Και οι πιο παλιοί από μας που ζήσαμε τα αβάσταχτα χρόνια της «εθνοσωτήριας επανάστασης» του 1967 και μαζευόμασταν συνωμοτικά για να μοιράσουμε ρόλους και να συγκεντρώσουμε στοιχεία γι' αυτούς που παραδόθηκαν στη χούντα και την εξυπηρέτησαν παντοιοτρόπως, να τα έχουμε έτοιμα «για όταν έρθει η ώρα της κάθαρσης» (που δεν ήρθε βέβαια ποτέ!), γνωρίζαμε το μερτικό του σ' αυτή την υπόθεση. Γνωρίζαμε την ενεργοποίησή του στον αντιδικτατορικό αγώνα με την συμμετοχή του στην «Δημοκρατική Άμυνα».

Κι ύστερα με την μεταπολίτευση ήταν από τους πρωταγωνιστές της αλλαγής στο χώρο του συνδικαλισμού των εκπαιδευτικών. Το 1974-1975 και το 1975-1976 είναι αντιπρόεδρος της ενιαίας ΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Χαλκιδικής με πρόεδρο τον αείμνηστο Ανδρέα Αλεξανδρίδη. Της ΕΛΜΕ εκείνης της ιστορικής, που κατά την ομολογία των πάντων είχε πρωτοποριακό ρόλο στο στήσιμο μιας νέας εποχής για την εκπαίδευση στη χώρα μας. Γιατί ο Αιμίλιος δεν ήταν από τους «εγώ μ' αυτά δεν ανακατεύομαι» που έβαζαν μπροστά μας οι πολλοί – άλλοι αδιάφοροι κι άλλοι δειλοί και συμφεροντολόγοι. Ήταν απ' αυτούς που ανακατεύονταν.

*Μόνοι γάρ τόν τε μηδέν τούτων μετέχοντα οὐκ ἀπράγμονα,
ἀλλ' ἀχρεῖον νομιζόμεν.*

Και για τους μη δυναμένους να το μεταφράσουν: «Μόνο εμείς αυτό που δεν μετέχει στα κοινά, δεν τον θεωρούμε «ήσυχο ανθρωπάκι», αλλά τον θεωρούμε άχρηστο».

Κι ο Αιμίλιος δεν ήταν από τους «αχρείους».

Έφυγε λοιπόν κι ο Μήλιος. Όπως λίγο ή πολύ νωρίτερα έφυγε κι ο Αντωνόπουλος ο Γιώργος κι ο Κυρατζίδης ο Φώτης κι ο Ρεγκοΐνης ο Τάκης κι ο Μαλέγγος ο Αποστόλης κι άλλοι και άλλοι φίλοι και συνάδελφοι. Έφυγε και τον συνοδεύει η καλή μαρτυρία. Ο «πρέπων έπαινος».

Στο καλό.

Αρχέλαος Κουτσούρης

Σημ. Τα κείμενα με πλάγια είναι το πρώτο από το βιβλίο του συναδέλφου μας Δημήτρη Τσιάλα, «Μαγδαληνή, η αγία κομμουνίστρια», εκδ. Κώδικας, Θεσσαλονίκη 2002, σελ.80, και το δεύτερο από τον *Επιτάφιο* του Περικλή, Θουκιδ. ΙΙ.39.